2012 m. lapkričio 27 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl jaunimo dalyvavimo ir socialinės įtraukties, ypač daug dėmesio skiriant migrantų kilmės jaunimui

(2012/C 393/05)

TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

PRIMINDAMI PRIEDE IŠVARDYTUS SU ŠIUO KLAUSIMU SUSIJUSIUS POLITINIUS DOKUMENTUS, VISŲ PIRMA TAI, KAD:

1. Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 2 straipsnyje nurodyta, kad Europos Sąjungos pagrindinės vertybės yra pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, kurių visuomenėje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė ([1]);

2. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 165 straipsnyje numatyti Europos Sąjungos veiksmai, kuriais turi būti siekiama skatinti jaunimą dalyvauti Europos demokratiniame gyvenime;

3. Rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m.) ([2]) nurodyta, kad vienas iš jos bendrų tikslų – skatinti jaunuolių aktyvų pilietiškumą ir visų jaunuolių socialinę įtrauktį, o dvi iš aštuonių veiklos sričių, kuriose turėtų būti imamasi iniciatyvų, yra dalyvavimo ir socialinės įtraukties skatinimas. Rezoliucijoje nurodyta, jog svarbu pripažinti, kad visas jaunimas yra visuomenės turtas, ir remti jaunimo teisę dalyvauti formuojant jiems įtakos turinčią politiką, palaikant nuolatinį struktūrinį dialogą su jaunimu bei jaunimo organizacijomis – tai yra vienas iš orientacinių principų, kurio turėtų būti laikomasi vykdant visą su jaunimu susijusią politiką ir veiksmus;

4. Strategijoje „Europa 2020“ nurodyti trys vienas kitą sustiprinantys prioritetai, grindžiami pažangiu, tvariu ir integraciniu augimu. Vienoje iš jos pavyzdinių iniciatyvų, Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plane, konkrečiai nurodyta, kad reikia užtikrinti socialinę ir teritorinę sanglaudą, kad visi galėtų pasinaudoti augimo ir naujų darbo vietų teikiamais privalumais, o skurstantys ir socialiai atskirti asmenys galėtų gyventi oriai ir aktyviai dalyvauti visuomenėje. Jaunimo reikalų sritis joje taip pat nurodyta kaip viena iš svarbiausių sričių; šioje srityje įgyvendinant iniciatyvą „Judus jaunimas“ pavesta stiprinti švietimo (tiek formaliojo, tiek neformaliojo) rezultatus ir sudaryti palankesnes sąlygas jaunimui patekti į darbo rinką.

([1]) Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnis.
([2]) OL C 311, 2009 12 19, p. 1.

IR ATKREIPDAMI DĖMESĮ Į TAI, KAD:

5. šių išvadų tikslinė grupė – visas jaunimas, ypač daug dėmesio skiriant migrantų kilmės jaunimui ([3]).

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

6. aktyvus jaunimo dalyvavimas apima visas sritis, kurios turi įtakos jaunimo gyvenimui, taip pat aktyvų dalyvavimą demokratijos procesuose;

7. jaunimo socialinė įtrauktis reiškia palankias sąlygas naudotis paslaugomis, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros, formaliojo švietimo, neformaliojo mokymosi ir savišvietos, informacinių ir ryšių technologijų (IRT), kultūros, aprūpinimo būstu, socialinėmis paslaugomis ir užimtumo srityje nepaisant lyties, rasės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;

8. rasinė, etninė, kultūrinė ir religinė įvairovė yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos ypatybių. Judumas ir migracija buvo ir yra svarbus įvairovės šaltinis; 2011 m. ES gyveno 20,5 mln. trečiųjų šalių piliečių, kurie ES kontekste paprastai vadinami imigrantais, ir tai sudarė apie 4 % visų ES gyventojų, o 12,8 mln. ES piliečių gyveno ne savo, o kitoje valstybėje narėje, ir tai sudarė 2,5 % 27 ES valstybių narių gyventojų ([4]);

9. imigrantų amžius įvairiose valstybėse narėse yra skirtingas. 2011 m. daugiau nei pusė jų buvo 20–34 metų amžiaus ([5]);

([3]) Šiose išvadose terminas „migrantų kilmės jaunimas“ bus vartojamas teisėtai šalyje gyvenantiems jaunuoliams, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, neatsižvelgiant į tai, kur jie yra gimę, ir jaunuoliams, kurie tapo priimančiosios valstybės narės piliečiais, tačiau kurių tėvai yra gimę už ES ribų, apibūdinti. Šiose išvadose terminas „jauni judūs ES piliečiai“ bus vartojamas nurodant tuos ES piliečius, kurie gyvena ne toje ES šalyje, kurioje jie arba jų tėvai yra gimę, tokiu būdu naudodamiesi Sutartyje numatyta savo teise laisvai judėti ir gyventi. Teisinės sistemos, taikomos trečiųjų šalių piliečiams ir ES piliečiams, kurie naudojasi savo teise laisvai judėti, akivaizdžiai skiriasi. Pažymėtina, kad visos su integracija susijusios priemonės taikomos trečiųjų šalių piliečiams, o įtraukties ir aktyvaus dalyvavimo vietos visuomenėje atveju kalbama tiek apie jaunus judžius ES piliečius, tiek apie migrantų kilmės jaunimą.
([4]) Eurostatas. *Statistics in focus*, Nr. 31/2012.
([5]) Šaltinis: Eurostatas (migr_pop2ctz).

10. neigiamą ekonomikos ir finansų krizės poveikį ekonomikos augimui ir užimtumui ypač pajuto mažiau galimybių turintis jaunimas. Visų pirma Europos Sąjungos jaunimo nedarbas pasiekė susirūpinimą keliantį lygį: daugiau kaip 20 % jaunesnių kaip 25 metų amžiaus jaunuolių atveju, ir jis didėja. 21,1 % 18–24 m. amžiaus jaunimo gresia skurdas;

11. 2010 m. pabaigoje prasidėję įvykiai pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse paskatino didelio masto jaunų migrantų judėjimą, kuris daro tiesioginį poveikį ES sienoms;

12. Europos fondas ne ES kilmės imigrantų integracijai (EIF) siekia skatinti Europos bendradarbiavimą siekiant visiems suteikti palyginamas teises, pareigas ir galimybes ([1]).

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

13. formalusis švietimas, neformalusis mokymasis ir savišvieta yra ypač svarbūs visiškos integracijos ir socialinės sanglaudos elementai. Visi jaunuoliai turėtų turėti vienodas galimybes įgyti išsilavinimą, mokytis ir patekti į darbo rinką. Integravęsi į priimančiosios šalies švietimo sistemą migrantų kilmės jaunuoliai gali praplėsti žinias, gebėjimus ir kompetencijas, o tai labai padeda jiems rasti darbą;

14. neformalusis mokymasis ir savišvieta stiprina formalųjį švietimą ir gali padidinti jaunimo socialinę ir ekonominę įtrauktį. Šiuo atžvilgiu yra svarbus jaunimo bei kartu su juo atliekamas ir jam skirtas jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių asmenų darbas;

15. nemažai neformaliojo mokymosi ir savišvietos veiklos yra remiama ES finansavimo programomis. Kai kurios programos, pavyzdžiui, jaunimo programos, yra pritaikytos jaunimo poreikiams ir jose gali dalyvauti visi jaunuoliai, nepaisant jų skirtingo išsilavinimo lygio, kilmės ir pasirinkimų;

16. iš tyrimų, kurių atliekama vis daugiau, rezultatų matyti, kad migrantų kilmės jaunos moterys ir vyrai toliau susiduria su didelėmis kliūtimis švietime, darbo rinkoje ir pereidami iš švietimo sistemos į darbo rinką, nepaisant to, kad didelė šių asmenų grupės dalis yra socializavęsi arba gimę gyvenamosios vietos šalyje ([2]). Be to, iš duomenų matyti, kad migrantų kilmės jaunos moterys dažniau susiduria su nedarbu ir socialine atskirtimi, nei jauni vyrai;

17. sėkminga migrantų integracija yra labai svarbi ne tik atskirų migrantų bei vietos visuomenės, bet ir visos ES klestėjimui, tarpusavio supratimui ir ryšiams, nes ja prisidedama tiek prie ekonomikos augimo, tiek prie kultūrinio turtingumo;

18. palankių sąlygų sudarymas judiems ES piliečiams ir migrantų kilmės jaunimui, kad jie visapusiškai išnaudotų savo galimybes aktyviai dalyvauti vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygiu yra esminis veiksnys siekiant didesnės socialinės įtraukties ir stabilaus, tvaraus ir demokratinio mūsų visuomenių funkcionavimo ir tolesnio vystymosi;

19. rasizmas, ksenofobija ir kitų formų netolerancija toliau kelia didelį susirūpinimą ES, be kita ko, migrantų kilmės jaunimo atveju. Jaunimui, įskaitant migrantų kilmės jaunimą, skirtose iniciatyvose turi būti laikomasi ES pagrindinių teisių chartijos, visų pirma propaguojamas nediskriminavimas, vaiko teisės ir asmens duomenų apsauga, ir tokiomis iniciatyvomis negalima sudaryti sąlygų tam tikros grupės stigmatizacijai;

20. strategijomis, kuriomis siekiama socialinės įtraukties, migrantų kilmės jaunuoliams turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos dalyvauti demokratiniame, ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame gyvenime.

SIEKDAMI DIDINTI MIGRANTŲ KILMĖS JAUNIMO DALYVAVIMĄ IR SOCIALINĘ ĮTRAUKTĮ, NUSTATO ŠIUOS PRIORITETUS:

Labai svarbu skatinti visų jaunuolių, ypač migrantų kilmės jaunuolių, visapusišką dalyvavimą ir socialinę įtrauktį, visų pirma šiomis priemonėmis:

21. įtraukti visus jaunuolius į visų sričių su jais susijusios politikos plėtojimo, įgyvendinimo ir vertinimo procesą;

22. skatinti kultūrų dialogą ir tarpusavio supratimą, visų pirma į visuomenės gyvenimą aktyviai įtraukiant skirtingos kultūrinės kilmės asmenis ir taip kovojant su diskriminacija, rasizmu, ksenofobija ir kitų formų netolerancija;

([1]) 2007 m. birželio 25 d. Tarybos sprendimas 2007/435/EB dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo (OL L 168, 2007 6 28, p. 18).

([2]) ES pagrindinių žmogaus teisių agentūros tyrimas migrantų, mažumų ir užimtumo srityje (2011 m.).

23. propaguoti jaunų moterų ir vyrų lygybę, visų pirma sudarant vienodas galimybes gauti kokybišką išsilavinimą ir mokymą; ir sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam perėjimui iš švietimo sistemos į darbo rinką;

24. pripažinti neformaliajam mokymuisi ir savišvietai tenkantį svarbų vaidmenį ir su jais susijusių mokymosi rezultatų patvirtinimo svarbą;

25. pripažinti jaunimo organizacijų, įskaitant migrantų kilmės jaunimo organizacijas ir kitas pilietinės visuomenės dalis, vaidmenį skatinant jaunimo įtrauktį;

26. aktyviai įtraukti vietos, regionų ir nacionalines institucijas įgyvendinant socialinės įtraukties politiką; ir stiprinti jų bendradarbiavimą su migracija susijusiais klausimais, įskaitant jaunimo dalyvavimo ir socialinės įtraukties rėmimą;

27. pripažinti, kad svarbu mokytis priimančiosios šalies oficialiosios (-iųjų) kalbos (-ų), taip pat kitų užsienio kalbų.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ:

28. plėtojant politiką ir teikiant paslaugas atsižvelgti į migrantų kilmės jaunimo ypatingus poreikius ir sunkumus, su kuriais jis susiduria; teikti nesunkiai prieinamas paslaugas asmenims, kurie patyrė diskriminaciją, ksenofobiją ir rasizmą arba kuriems tai gresia; pripažinti, kad jaunuolių **[...]** aktyvus pilietiškumas taip pat yra grindžiamas jų atsakomybe ir įsipareigojimu aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime;

29. skatinti darbą su jaunimu ir jaunimo politiką, kurie gali padidinti jaunimo aktyvų dalyvavimą, socialinę įtrauktį, solidarumą ir kultūrų dialogą, ir dėl to bus pripažįstama didėjanti viso jaunimo įvairovė; plėtoti novatoriškus darbo su jaunimu metodus visose jaunimo susitikimų vietose;

30. skatinti visų jaunuolių asmeninį tobulėjimą ir gerovę, suteikiant jaunimo darbo galimybių, kad jie galėtų realizuoti savo potencialą ir tapti aktyviais ir besidominčiais visuomenės nariais;

31. remti aktyvų migrantų kilmės jaunimo įsitraukimą ir dalyvavimą savo vietos bendruomenės gyvenime, visų pirma kiek tai susiję su neformaliojo mokymosi ir savišvietos galimybėmis;

32. didinti galimybes užsiimti kultūros, sporto ir laisvalaikio veikla, nes ji yra svarbi migrantų kilmės jaunimo ir jaunų judžių ES piliečių socialinės įtraukties priemonė;

33. plėtoti švietimo ir mokymo sistemas, taip pat teikti pedagogams reikiamą mokymą ir kompetencijas, kad būtų patenkinami kiekvieno besimokančiojo konkretūs poreikiai, įskaitant geresnę migrantų kilmės jaunimui skirtą pagalbą mokantis;

34. skatinti jaunų judžių ES piliečių ir migrantų kilmės jaunimo daugiakalbystę ir remti šalies, kurioje jie gyvena oficialiosios (-iųjų) kalbos (-ų) mokymąsi, kad jie galėtų įgyti žinių ir visapusiškai dalyvauti švietimo, kultūrinėje ir socialinėje veikloje;

35. bendradarbiauti su asmenimis, kurie dirba su jaunimu, ir su jaunimo organizacijomis, įskaitant migrantų kilmės jaunimo organizacijas, plėtojant, skatinant ir remiant prieinamą tarpusavio **mokymosi veiklą**, kad būtų skatinama tarpusavio pagarba, tolerancija ir kultūrų tarpusavio supratimas;

36. skatinti socialinę integraciją į informacinę visuomenę, pvz., didinant migrantų kilmės jaunimo žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą;

37. padėti jauniems judiems ES piliečiams ir migrantų kilmės jaunimui pereiti iš švietimo ar mokymo sistemos į darbo rinką ir užtikrinti visam jaunimui vienodas galimybes naudotis jaunimui skirtomis garantijų sistemomis pagal nacionalinės teisės aktus ir paslaugas;

38. skatinti jaunų judžių ES piliečių ir migrantų kilmės jaunimo dalyvavimą sprendimo priėmimo struktūrose ir skatinti juos veiksmingai dalyvauti ir prisidėti prie jiems įtakos turinčios politikos ir programų;

39. remti jaunimo organizacijų, įskaitant migrantų jaunimo organizacijas, vietos, regionų ir nacionalinio lygio valdžios institucijų, taip pat privačiojo sektoriaus tinklų kūrimą ir skatinti jų tarpusavio strategines partnerystes, kad būtų organizuojami jaunimo vadovaujami projektai ir renginiai, kuriais pripažįstama įvairovė ir skatinama įtrauktis.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ:

40. įtraukti visus jaunuolius į visų sričių su jais susijusios politikos plėtojimo, įgyvendinimo ir vertinimo procesą;

41. analizuoti į dėl lyties nevienodą migrantų kilmės jaunų moterų ir vyrų padėtį ir nustatyti priemones lygioms galimybėms ir lyčių lygybei užtikrinti;

42. pripažinti, kad vietos visuomenei tenka svarbus vaidmuo padėti migrantų kilmės jaunimui plėsti žinias, lavinti gebėjimus ir kompetencijas sudarant jiems formaliojo švietimo, neformaliojo mokymosi, savišvietos ir vystymosi galimybes;

43. kuo geriau pasinaudoti Europos piliečių metų (2013 m.) teikiamomis galimybėmis siekiant daug dėmesio skirti jaunų judžių ES piliečių visapusiškam dalyvavimui Europos visuomenėje ir didinti informuotumą apie jaunų judžių ES piliečių ir migrantų kilmės jaunimo teises ir pareigas, kad būtų skatinama sanglauda ir tarpusavio supratimas;

44. skatinti sektorių tarpusavio bendradarbiavimą ir įvairių migracijos klausimus nacionaliniu, regionų ir Europos lygiu sprendžiančių suinteresuotųjų subjektų sinergiją;

45. remti programas ir veiklą, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos įsidarbinti ir didinamos jaunų judžių ES piliečių ir migrantų kilmės jaunimo įsidarbinimo galimybės, teikiant profesinio orientavimo paslaugas ir informaciją apie įsidarbinimo, švietimo ir mokymo galimybes;

46. išnagrinėti jaunimo informavimo ir konsultavimo tarnybų galimybes rengti migrantų kilmės jaunimui skirtas priemones, kad asmeniškai ir internetu būtų teikiama poreikius atitinkanti novatoriška informacija bei konsultacijos;

47. skatinti ir remti jaunimo organizacijų, įskaitant migrantų kilmės jaunimo organizacijas, ir žiniasklaidos bendradarbiavimą propaguojant nešališką migrantų kilmės jaunimo įvaizdį, kad būtų skatinama socialinė įtrauktis;

48. palankiai vertinti siūlomos Tarybos rekomendacijos dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo priėmimą ir pripažinti, be kita ko, jaunimo organizacijų vaidmenį neformaliojo mokymo ir savišvietos srityje, nes tai yra itin svarbu migrantų kilmės jaunimui;

49. stengtis užtikrinti, kad įgyvendinant kitos kartos jaunimui skirtas ES programas ir kitas priemones jos būtų nesunkiai prieinamos ir pritaikytos visų jaunuolių poreikiams, ir stiprinti visų lygių jaunimo veiklos, kurioje daugiausia dėmesio skiriama socialinei įtraukčiai ir ES ir ne ES šalių jaunimo ir kultūrų tarpusavio dialogui, rėmimą bei finansavimą.

PRAŠO KOMISIJOS, ATSIŽVELGIANT Į SAVO KOMPETENCIJĄ:

50. propaguoti gerą praktiką, susijusią su jaunų judžių ES piliečių ir migrantų kilmės jaunimo socialine įtrauktimi, remiantis atitinkamais tyrimais, pavyzdžiui, Jungtinio tyrimų centro politikos ataskaita dėl nepalankioje srityje esančiam jaunimui skirtų IRT ir tyrimu dėl darbo su jaunimu naudos, nes juose bus nurodyta įvairi darbo su jaunimu veikla ir jos vertė ES jaunimui;

51. didinti atitinkamų sričių politikos sinergiją, visų pirma ES jaunimo strategijos ir strategijos „Europa 2020“ integracinio augimo prioriteto sąsajas;

52. toliau kaupti duomenis ir žinias migrantų kilmės jaunimo ir jaunų judžių ES piliečių dalyvavimo ir socialinės įtraukties temomis.

PRIEDAS

Politiniai dokumentai

1. 2001 m. birželio 28 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl jaunimo iniciatyvų, verslumo ir kūrybiškumo propagavimo: nuo atskirties prie įgalinimo ([1]).

2. 2008 m. gegužės 22 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl mažiau galimybių turinčio jaunimo dalyvavimo ([2]).

3. 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos išvados dėl vaikų iš migrantų šeimų švietimo ([3]).

4. 2009 m. lapkričio 27 d. Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m.) ([4]).

5. 2010 m. lapkričio 18 d. Tarybos išvados dėl sporto vaidmens kuriant ir plėtojant aktyvią socialinę įtrauktį ([5]).

6. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl darbo su jaunimu ([6]).

7. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl aktyvios jaunimo aprėpties kovojant su nedarbu ir skurdu ([7]).

8. 2011 m. birželio 17 d. priimtos Tarybos išvados „Kova su vaikų skurdu ir vaikų gerovės kėlimas“ ([8]).

9. 2011 m. lapkričio 28 d. Tarybos išvados dėl judumą didinančios kalbinės kompetencijos ([9]).

10. Tarybos išvados dėl Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkės, priimtos 2011 m. gruodžio mėn. TVR tarybos posėdyje ([10]).

11. Komisijos komunikatas „Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkė“ ([11]).

12. 2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija ([12]).

([1]) OL C 196, 2001 7 12, p. 2.
([2]) OL C 141, 2008 6 7, p. 1.
([3]) OL C 301, 2009 12 11, p. 5.
([4]) OL C 311, 2009 12 19, p. 1.
([5]) OL C 326, 2010 12 3, p. 5.
([6]) OL C 327, 2010 12 4, p. 1.
([7]) OL C 137, 2010 5 27, p. 1.
([8]) Dok. 11844/11.
([9]) OL C 372, 2011 12 20, p. 27.
([10]) Dok. 18296/11.
([11]) COM(2011) 455 galutinis.
([12]) COM(2010) 2020 galutinis.